

DEUTSCHE WEINSTRASSE

MITTELHAARDT

GUIDE

BAD DÜRKHEIM
DEIDESHEIM
FREINSHEIM
HASSLOCH
LAMBRECHT
LEININGERLAND
NEUSTADT/WSTR
WACHENHEIM

Zum Wohl. Die Pfalz.

LEBENS
ART

Met
plattegronden
van alle
plaatsen

NL

HASSLOCH

Fijn om in een dorp te zijn?: tussen Rijn en wijn ligt Haßloch, het grootste dorp in Rheinland-Pfalz. Het fijne van het dorp is overal: in de oude dorpskern met zijn **vakwerkhuizen**, in de mooie binnenhoven of bij een reis door de geschiedenis van het dorp **in het streekmuseum** "Älteste Haus". In het Haßlocher bos bestaat de mogelijkheid op de kilometers lange, vlakke wegen te **wandelen, paardrijden, fietsen, joggen of te nordicwalken**. In de schaduw van de oude bomen zijn in het **vogelpark** naast inheemse ook exotische vogels te bewonderen. Het **Badepark** biedt meerdere recreatiemogelijkheden: een verwarmd buitenbad, kinderbad, avonturenbad, grote zonneweide en een ruim bemeten spa, plezier en/of ontspanning voor een ieder.

Echt enerverend wordt het in het **Holiday Park**. Actie en plezier zijn gegarandeerd bij adembenemende attracties en spannende showelementen. Voor spanning zorgen de **galopdagen** op de renbaan in Haßloch. Een gevarieerd aanbod van de gastronomie rondt het aanbod van dit grote dorp af.

Ook **feestvieren wordt in Haßloch groot geschreven**. Zeker niet vergeten mogen we hier de "Sommertagsumzug", het Hasslocher wijnfeest, de Umweltmarkt (milieumarkt) en het feest der naties en kunst in de geopende binnenhoven en tuinen tijdens de koopzondag, het "Andechser Bierfeest" met een koopzondag, en uiteraard de kerstmarkt met de duizend lichtjes.

Tourist Information Haßloch

Rathausplatz 1

67454 Haßloch/Pfalz

Telefon 06324-935225

Fax 06324-935335

touristinfo@hassloch.de

www.hassloch.de

**L'ENTRECÔTE - LANDGASTHOF
ZUM SCHWANEN**

Langgasse 138 › 67454 Haßloch/Pfalz

Tel. 06324-7080234

info@lentrete.de www.lentrete.de

Ons gezellige, kleine restaurant verrent u met de Franse keuken van het platteland, daarbij wijnen uit Frankrijk en de Pfalz, geserveerd door "de patron". Wij verheugen ons op uw komst: di tot za vanaf 17.30 uur, zon- en feestdagen vanaf 11.30 tot 14.00 en vanaf 17.00 uur, ma rustdag. Eigen parkeerplaatsen, gezellige hotelkamers en arrangementen met overnachtingen.

Auf einen Rutsch ins Badevergnügen...

*...mit der ganzen Familie
im Badepark Haßloch!*

- Erlebnisbad mit zahlreichen Attraktionen
- Gemütlicher Saunabereich
- Vielfältiges Kursangebot

Lachener Weg 175
67454 Haßloch
Tel. 06324 5994-760
www.badepark.de

Badepark Haßloch

HASSLOCH

0 500 m

Parkfriedhof

Jüd. Friedhof

Grundsch.

Minigolf

Badepark

P 01

02

16

17

18

23

Realschule Plus

Gymnasium

Altenheim

Grundschule

Pfalzhalle

1 = Dornfelderstr.
2 = Portugieserstr.

BEZIENSWAARDIGHEDEN IN HASSLOCH – HISTORISCHE DORPSKERN

01

“Villa Rustica”: Aan de verlengde Moltkestraße bij het Parkfriedhof liep vroeger een Romeinse straat. Het badhuis, de waterput en de stallen en schuren van het daar gelegen landgoed werden in 1998/99 gedeeltelijk gereconstrueerd. De resten van de gebouwen duiden op brand. Enkele van de gevonden munten, die in het streekmuseum “Ältestes Haus” in Hassloch te bezichtigen zijn, dateren uit het jaar 348.

02

Joods kerkhof: Aan het einde van de Dr-Siebenpfeiffer-Straße bevindt zich het joods kerkhof, dat in 1846 is aangelegd. Het is een van de laatste overblijfselen van de joodse bevolking in Hassloch, dat van bijzondere geschiedkundige waarde is. De grafstenen documenteren de ontwikkeling van de stijl van de 19e naar de 20e eeuw. Het kerkhof kan op aanvraag worden bezichtigd.

03

Het oude kerkhof: Het kerkhof, dat onder monumentenzorg staat, werd in 1767 buiten het toenmalige dorp aangelegd voor de drie geloven als vervanging van de kerkhoven die oorspronkelijk om de kerken lagen. Het wordt gekenmerkt door pompeuze grafmonumenten en -stenen, alsmede oorlogsmonumenten voor de gevallen van de Duits-Franse Oorlog en de 1e en 2e Wereldoorlog. Een laan met grote kastanjabomen loopt over het kerkhof.

04

Kunst en de Sparkasse: De eenheid de kunstenaars en hun streek wordt door de Sparkasse op een aanschouwelijke manier getoond. De bijzonderheden van het grote dorp heeft de beeldhouwer Karl Seiter uit Kaiserslautern in zijn kunstwerk bij de Kreis-sparkasse samengesteld. De fontein met een fiets, tabaksbladeren, het paardenhoofd en de scheidsrechtersvlag, die het sportieve dorp symboliseert, laat Hassloch door de bril van de kunstenaar zien.

05

De **“Aniliner mit Brotsäckel”** (= arbeider bij de BASF met brodtrommeltje): een levensgrote bronzen sculptuur gemaakt door de kunstenaar Matyas Terebesi, staat sinds begin 2002 aan het begin van de Bahnhofstraße. De figuur staat symbool voor de arbeiders van Hassloch, die dagelijks de lange weg naar de BASF liepen en door hun grote inzet een belangrijke steen bijdroegen tot de industrialisering.

06

Christuskirche: De kerk die op het zuiden is gelegen, werd van 1752 – 1754 gebouwd. Aan de oostzijde staat de toren uit 1700, die op de begane grond het gotische koor en de resten van de middeleeuwse Ulrichskapelle integreert. De oostkant wordt gedomineerd door de toren met een neoromaanse klokkenkamer. Het orgel is nog bijna het origineel uit 1754. De kerk is een voorbeeld van de bouwstijl van de protestantse kerken op het plateland in de 18e eeuw.

Sculpturen met fontein op de Rathausplatz: De kunstenaar Heinz Brzoska heeft drie waterspuwende bronzen beelden gecreëerd, die samen een eenheid vormen. Sculpturen: “Bloemrijke Romance”, “Dierlijke Dromen” en “De Overmoedigen”.

Het grote dorp Haßloch: Peter Brauchle maakte het beeldhouwwerk “Het grote dorp Hassloch”, dat als blikvanger voor de ingang van het raadhuis staat. De fontein, die op een voetstuk van bakstenen staat, toont de markante gebouwen uit Hassloch, bijv. het oude raadhuis, de renbaan, de Christuskirche, het oude station en een molen.

De “**radelnde Familie**” (=fietsend gezin) is een typisch beeld uit het alledaagse leven van Hassloch. U ziet een gezin op de fiets. In 1989 werd de sculptuur door Günter Zeuner, een beeldhouwer en schilder uit Speyer, gemaakt. U vindt het kunstwerk op de hoek van het Rathausplatz en de Langgasse.

Langgasse: Aan de hele straat staan imposante boerderijen uit de 18e eeuw. Een aantal staat onder monumentenzorg o.a. de huizen met de nummers 134/136, 141 en 156/158. Hoogwaardige gebouwen uit de 19e en het begin van de 20e eeuw zijn bijvoorbeeld de huizen met nummer 103 en 141a. Ook vele kleinere vakwerkhuisen drukken een stempel op het straatbeeld. Talrijke wijnranken, blauweregen en rozen zijn in de laatste jaren ter verfraaiing van de huizen geplant.

Oude raadhuis: Op de hoek van de Rössel- en Pfarrgasse bevindt zich het oude raadhuis, dat in 1784/85 gebouwd werd. Het twee verdiepingen tellende houten gebouw, een plaatselijk historisch monument, heeft een imposant schilddak. Op de achthoekige dakruiter is een uienvormig helmdak geplaatst. Van twee kanten leidt een trap naar de hoofdingang. De luifel in de vorm van een huid staat op pilaren. In het oude raadhuis bevindt zich tegenwoordig de muziekschool.

St. Galluskirche: Tegenover de Lutherkirche staat de katholieke St. Galluskirche, die van 1968 tot 1970 als derde Galluskirche als een moderne betonnen kerk gebouwd werd. De enige herinnering aan de eerste St. Galluskirche is de grafsteen van pastoor Johannes Ros uit het jaar 1410, aan de tweede kerk herinneren een madonna en piëta.

BEZIENSWAARDIGHEDEN IN HASSLOCH – HISTORISCHE DORPSKERN

13

Lutherkerk: Deze kerk die in 1729/30 gebouwd werd, was de eerste parochiekerk na de officiële goedkeuring van de belijdenis in de kerkelijke declaratie van 1705. De kerk werd gefinancierd door giften uit heel Duitsland en met financiële ondersteuning van het Huis Leiningen. De kerk is een kleine zaal met drie zijden op het zuiden gericht, met een portaal met een krullend gebroken gevel en een achthoekige toren.

14

Oudste huis: In de Gillergasse 11 staat het oudste bewaard gebleven huis van Hassloch uit 1599. Hierin bevindt zich het streekmuseum. Vondsten uit de steentijd en daarna documenteren de plaatselijke geschiedenis. Het streekmuseum is op iedere 1e en 3e zondag van de maand van 15.00 tot 17.30 uur of op aanvraag geopend, de entree is gratis. In het binnenhof vinden culturele evenementen plaats. Samen met het nieuw gebouwde Bürgerhaus vormt het het zgn. Cultuurvierkant.

15

Mühlenbrunnen: De fontein die uit zes maalstenen gemaakt is, herinnert aan de oude molens van Hassloch en heet daarom symbolisch “Molenfontein”. De bovenste steen staat voor de Aumühle uit 1858, de daarop volgende voor de Fronmühle. De derde voor de Neumühle. De Sägmühle staat voor de vierde steen. De vijfde steen herinnert aan de Obermühle. De Pfalzmühle staat voor de zesde en laatste steen. De fontein staat in de Schillerstraße op de hoek van Zum Brühl.

16

Pfalzmühle: De Pfalzmühle werd in 1840 gebouwd. Omdat de molen niet direct aan de Rehbach ligt werd van daar uit een molenbeek naar de aandrijving van de turbine gegraven. Na de 2e Wereldoorlog diende de Pfalzmühle overwegend voor de veehouderij. Men stopte met malen in 1964. Sinds 1969 worden op het terrein van de Pfalzmühle paarden gefokt en staat er een manege. Ieder jaar in september wordt er een internationaal springtoernooi gehouden.

17

Obermühle: De Obermühle werd in 1745 als aanvulling op de bestaande molens gebouwd om de door de bevolkingsgroei sterk gegroeide hoeveelheden koren te kunnen malen. De molen werd in 1936 stilgelegd. De molenbeek met de sterke waterkering bestaat nog steeds. Vele jaren diende de molen als manege. Sinds 2009 na een omvangrijke restauratie dient de Obermühle als conferentieoord. Nog steeds staan de paarden in de historische stallen van de Obermühle.

18

Fronmühle: Al in de 13e eeuw werd de oudste Hasslocher molen op de inventarislijst van het klooster Weißenburg genoemd. De Fronmühle die aan de Speyerbach ligt is de oudste door waterkracht aangedreven molen in Hassloch. De molen werd pas enige jaren geleden buiten werking gesteld. Het meer dan 100 jaar oude restaurant, dat eens voor de klanten van de molen werd geopend, heet tegenwoordig Landgasthof Zur Fronmühle.

Sägmühle: Als bezit van het bisdom Speyer werd de molen aan het eind van de 13e eeuw voor het eerst genoemd. De oorspronkelijke naam "Röthmühle" naar de kleurstof "Röth" (=meekrab), dat uit de wortels van deze plant gewonnen wordt, wijst erop waarvoor de molen tot 1971 gebruikt werd. Sinds 1983 wekt een turbine stroom op. In 1989 werd het gebouw verbouwd tot een hotel-restaurant. Het binnenhof is karakteristiek voor de molens van de Pfalz.

Neumühle: Deze molen werd in 1608 voor het eerst genoemd, maar dateert waarschijnlijk uit de late Middeleeuwen. De Neumühle werd binnen korte tijd drie maal een prooi der vlammen, de laatste keer in 1936. Direct naast de molen was vroeger het zwembad van Hassloch. De gebouwen worden sinds 1972 uitsluitend voor privé doeleinden gebruikt. Een maal per jaar tijdens de fietstocht langs de molens in september is zij voor het publiek geopend.

Aumühle: werd in 1858 door molenaar Adam Heene uit Hassloch gebouwd. In 1932 brandde ze af, werd door de familie Brauch gekocht en weer opgebouwd, maar niet meer als molen gebruikt. Sinds 1986 zorgt een eigenslachtig molenrad voor het opwekken van stroom voor eigen gebruik. Stroom, die niet zelf wordt gebruikt, wordt aan het elektriciteitsbedrijf afgegeven. Eigenaar Fritz Brauch runt in de molen een restaurant met een gezellig terras.

Het **Holiday Park**- een kindvriendelijk recreatiepark voor groot en klein. Dit recreatiepark, dat inmiddels 400.000 m² groot is, bestaat al sinds 1973. Om het even of een show met stunts op waterski's, de free fall tower, of de beste stalen achtbaan van Europa, iedereen komt hier aan zijn trekken. Ook de kleintjes komen dankzij Biene Maja, Wickie en Tabaluga met hun super draaimolens niet tekort. Geopend van begin april tot eind oktober. www.holidaypark.de

Het **recreatiebad Hassloch** is een aantrekkelijk zwembad voor gezinnen, dat groot en klein het hele jaar door zwemplezier en vele andere attracties biedt. Of sauna, stoombad of avonturenbad, voor elk wat wils. www.badepark.de

Het **Hasslocher Vogelpark**: een idyllisch gelegen park met veel oude bomen en een mooi aangelegde vijver is het thuis voor een veelsoortige wereld van inheemse en exotische vogels. Wie de veelsoortigheid van de planten- en dierenwereld wil bekijken, is van harte welkom aan de Rennbahnstr. 161.

BEZIENSWAARDIGHEDEN IN HASSLOCH – HISTORISCHE DORPSKERN

25

Renbaan: Verscholen in de omgeving van het Hasslocher bos ligt de renbaan van Hassloch, een van de mooiste renbanen van Duitsland. De renvereniging organiseert per jaar twee tot drie eerste klas bezette rendagen. Het hoogtepunt van het seizoen is de “Hasslocher Meile”. Een gezinsvriendelijke sfeer en een afwisselend bijprogramma maken een bezoek tot een echte belevenis. www.renverein-hassloch.de

26

Wehlachweiher: Aan de Wehlachweiher, drie vijvers in Hassloch kun je goed wandelen en ontspannen. Wie wil, kan bij de visvereniging in de buurt een visuitrusting huren. De drie vijvers, waarvan er een geheel onder de natuurbescherming valt, bevinden zich in een ongerepte omgeving en zijn op de fiets direct en met de auto na een korte wandeling makkelijk te bereiken. Zwemmen is met het oog op de flora en fauna jammer genoeg niet toegestaan.

MUSEA

Streekmuseum “Ältestes Haus” – Gillergasse 11: speurtocht door de geschiedenis van de boeren met een schuur en een tuin op het museumterrein. Geopend: maart – dec. iedere 1e en 3e zo. in de maand 15 – 17.30 uur. Rondleidingen en bezichtigingen het hele jaar door op afspraak. Tel. 06324-981613 oder 06324-3366 www.hassloch.de

RONDLEIDINGEN

Historische dorpsrondleiding (2 uur) door het grootste dorp van Rheinland-Pfalz, prijs: € 50,00 per groep (maximaal 30 personen). Met beklimming van de kerktoren van de Christuskirche (circa 30 minuten): opsplitsing in drie groepen à 10 personen à 10 minuten. Extra kosten: € 10,-. Afspraken via tel. 06324-935225, www.hassloch.de

Streekmuseum “Älteste Haus” (oudste huis): Rondleiding (2 uur – gratis, donatie welkom) door de geschiedenis van de boeren, met een museumschuur en museumtuin. Aanmelden van groepen en openingstijden op afspraak onder tel. 06324-981613 of 3366

Rondleiding in de toren van de Christuskirche: voor info zie boven, of tel. 06324-935225, www.hassloch.de

Rondleidingen door de natuur met verschillende thema's afhankelijk van het jaargetijde (gratis) bijvoorbeeld: bloemenwandelingen, boomgaardenwandeling, boswandeling, wandeling langs beekjes en stromen, paddenstoelenwandeling en nog veel meer... Op afspraak tel. 06324-3725 of 935225.

EDUCATIEVE PADEN

Educatief bospad in het bos van Haßloch met 13 stopplaatsen: boomtelefoon, pad om met blote voeten over te lopen, bijenhotel en reptielenhuis, hemelbed, klaslokaal, houten puzzel, doolhof in het bos, bomen opmeten, verspringen, dood hout, sluippad, wortelhuis en kunstzinnige projecten. Start en finish: August-Schön-Weg. Tel. 06324-935225. Internet: www.hassloch.de. De weg met 20 verschillende plaatsen waar kinderen kunnen spelen en turnen is niet ver hier vandaan.

Molenroute voor wandelaars: Een romantische tocht door het bosgebied van Hassloch. Op deze tocht van ongeveer 24 kilometer hoort u de geschiedenis van zes molens, die in goede staat bewaard gebleven zijn en voor een deel nog in bedrijf zijn. Nadere informatie via tel. 06324-935225.

SPECIALS

Haßloch en de hazelnoot: Haßloch werd voor het eerst in 773 na Chr. vermeld in een oorkonde van het klooster Weißenburg als “Hasalaha” (oud Hoogduits), wat betekent “door hazelnootstruiken stromend water”. Specialiteiten met hazelnoten inclusief kookboek zijn het hele jaar door bij de VVV verkrijgbaar.

De kleuren van de natuur en spelen met het licht waren de gezichtspunten van de Franse impressionisten. Hier in de Pfalz beleeft u die beide live. Maar knalrode klaprozen zijn niet de enigen, die kleur geven aan de Weinstraße, die 85 kilometer lang is. Van een fles dornfelder of spätburgunder met een robijnrode kleur zou u op het gebied van de kunst wel eens het meest kunnen genieten. > Deutsche Weinstrasse e.V. - Mittelhaardt - > www.deutsche-weinstrasse.de

Uitnodiging voor een tentoonstelling van Monet met een lengte van 85 kilometer

